

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای کترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشتہ

آموزش زبان عربی

ARABIC LANGUAGE TEACHING

کارشناسی ارشد

آموزش زبان عربی | Arabic language Teaching

مصوب یکصد و بیستمین جلسه شورای دانشگاه

۱۴۰۰/۸/۱۶ مورخ

جدول تغییرات

تعداد واحد		عنوان درس در برنامه بازنگری شده	تعداد واحد		عنوان درس در برنامه قبلی	ردیف
عملی	نظری		عملی	نظری		
	۲	آموزش ادبیات		۲	ادبیات و آموزش زبان عربی	۱
	۲	آموزش زبان عربی برای فهم قرآن و حدیث		۲	آموزش عربی برای فهم متون دینی	۲
	۲	آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه		۲	آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه	۳
	۲	آموزش زبان عربی در ایران		۲	آموزش زبان عربی در ایران	۴
	۲	تحلیل متون ادبی		۲	-	۵
	۲	تحلیل گفتمنان		۲	تجزیه و تحلیل کلام	۶
	۲	ترجمه و آموزش زبان		۲	اصول ترجمه	۷
	۲	جامعه‌شناسی زبان		۲	جامعه‌شناسی زبان	۸
	۲	روان‌شناسی زبان		۲	اصول روان‌شناسی و کاربرد آن در آموزش زبان	۹
۱	۱	روش تحقیق و مأخذشناسی در آموزش زبان عربی		۲	روش تحقیق و مأخذشناسی در آموزش زبان عربی	۱۰
۱	۱	روش تدریس دستور زبان عربی		۲	روش تدریس دستور زبان عربی	۱۱
۱	۱	روش تدریس مباحث علوم بلاغی		۲	مباحث علوم بلاغی	۱۲
۱	۱	روش تدریس مهارت‌های خواندن و نوشتمن		۲	روش تدریس زبان عربی (۲): مهارت‌های خواندن و نوشتمن	۱۳
۱	۱	روش تدریس مهارت‌های شنیدن و گفتن		۲	روش تدریس زبان عربی (۱): مهارت‌های شنیدن و گفتن	۱۴
	۲	زبان رسانه		۲	زبان عربی در رسانه	۱۵
	۲	تهیه محتوای آموزشی		۲	مقدمات زبان‌شناسی	۱۶
	۲	فقه اللغة العربية		۲	فقه اللغة العربية	۱۷
	۲	زبان‌شناسی			-	۱۸
	۲	فناوری آموزشی و آموزش زبان		۲	فناوری آموزشی و آموزش زبان عربی	۱۹
	۲	سنجهش و ارزیابی ۱		۲	آزمون‌سازی	۲۰
	۲	سنجهش و ارزیابی ۲			-	۲۱
	۲	نظریه‌های آموزش زبان		۲	آشنایی با نظریه‌ها و روش‌های آموزش زبان	۲۲
	۱	مقاله‌نویسی		۲	مقاله‌نویسی	۲۳
	۲	نشانه - معناشناسی کاربردی زبان		۲	نشانه معناشناسی عمومی زبان	۲۴
	۲	واژه‌شناسی و فرهنگ‌گذگاری		۲	فرهنگ‌نویسی در زبان عربی	۲۵
	۱	کارآموزی			-	۲۶

فهرست

۶.....	فصل اول: مشخصات کلی برنامه درسی
۷.....	الف) مقدمه.....
۷.....	ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف.....
۷.....	پ) ضرورت و اهمیت.....
۷.....	ت) تعداد و نوع واحدهای درسی
۸.....	جدول (۱): توزیع واحدها
۸.....	ث) مهارت، توانمندی، و شایستگی دانش آموختگان
۹.....	ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره
۹.....	جدول (۲) عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی
۱۰.....	فصل دوم: جدول عناوین و مشخصات دروس.....
۱۱.....	جدول ۳ : عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی
۱۱.....	جدول ۴: و مشخصات کلی دروس اختیاری
۱۲.....	فصل سوم: ویژگی های دروس.....
۱۳.....	۱. ترجمه و آموزش زبان
۱۴.....	۲. روش تحقیق و مأخذشناسی در آموزش زبان عربی
۱۵.....	۳. روش تدریس دستور زبان عربی
۱۶.....	۴. روش تدریس مباحث علوم بلاغی
۱۷.....	۵. روش تدریس مهارت های خواندن و نوشتن
۱۸.....	۶. روش تدریس مهارت های شنیدن و گفتن
۱۹.....	۷. زبان شناسی
۲۰.....	۸. سنجش و ارزیابی ۱
۲۱.....	۹. کار آموزی
۲۲.....	۱۰. نظریه های آموزش زبان
۲۳.....	۱۱. آموزش ادبیات
۲۴.....	۱۲. آموزش زبان عربی برای فهم قرآن و حدیث
۲۵.....	۱۳. تحلیل گفتمان

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۴

۲۶	۱۴. تحلیل متون ادبی
۲۷	۱۵. زبان رسانه
۲۸	۱۶. فناوری آموزشی و آموزش زبان
۲۹	۱۷. نشانه - معناشناسی کاربردی زبان
۳۰	۱۸. واژه‌شناسی و فرهنگنگاری
۳۱	۱۹. آموزش زبان عربی در ایران
۳۲	۲۰. جامعه‌شناسی زبان
۳۳	۲۱. روان‌شناسی زبان
۳۴	۲۲. سنجش و ارزیابی
۳۵	۲۳. فقه اللغة العربي
۳۶	۲۴. مقاله نویسی
۳۷	۲۵. آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه
۳۸	۲۶. تهییه محتواه آموزشی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

رشته آموزش زبان عربی (Arabic Language teaching) تأثیر بسزایی در فرآگیری و یاددهی زبان و فرهنگ تمدن عظیم اسلامی دارد. زبان عربی از دیرباز حضور گسترده‌ای در ایران و در دانشگاه‌های و دیگر مراکز علمی داشته است. با توجه به پیدایش رویکردهای علمی نوین در آموزش زبان عربی، ایجاد شاخه‌های متعدد در سطوح مختلف ضروری است؛ چون علاوه بر هموار کردن راه آموزش ویادگیری این زبان و آسان نمون دسترسی به منابع اصیل اسلامی و تمدنی، فرصت‌های دیگری برای فرآگیران این زبان فراهم می‌کند تا با میراث و منابع فرهنگی، علمی، اقتصادی و اجتماعی که به زبان عربی به نگارش درآمده است، بهره‌مند شوند.

رشته زبان عربی در دانشگاه‌های ایران قدمتی دیرینه دارد. به همین رو علاوه بر وجود رشته آموزش این زبان در سطح کارشناسی، ضرورت ایجاد آن با رویکردهای آموزشی و علمی نوین در سطح کارشناسی ارشد نیز حس شد.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

رشته آموزش زبان عربی در حوزه مطالعات آموزش زبان، یادگیری و یاددهی زبان عربی به تربیت دانش‌آموختگان در این زمینه می‌پردازد. این رشته با توجه به نیاز فرآگیران در سطوح مختلف نظری و عملی تأسیس شده است. هدف از ایجاد این رشته آشنایی با نظریه‌های نو در آموزش زبان عربی، معرفی ویژگی‌های دستوری، صوتی و معنایی آن، آشنایی با روش‌های و رویکردهای مطرح برای یاددهی ویادگیری زبان، تقویت مهارت فرآگیران در مهارت‌های پنج گانه زبانی، آشنایی با کاربرد زبان عربی برای اهداف خاص زبانی و تکنیک‌های یاددهی متون مختلف ادبی بلاغی، دینی، رسانه‌ای و ادبی است.

پ) ضرورت و اهمیت

با توجه به جایگاه زبان عربی در ایران در سطوح مختلف آموزشی و اختصاص یک ماده در قانون اساسی به تدریس این زبان، ضرورت و اهمیت آموزش تخصصی آن برای کسی پوشیده نیست، چه اینکه زبان عربی بخشی از هویت دینی و ملی ما ایرانیان مسلمان است و میزان ارتباط گسترده کشورمان با کشورهای همسایه و تعامل همه جانبه با بسیاری از این کشورها، آموزش نوین و علمی این زبان را ضروری کرده است. نگارش سرفصل پیشین که ۱۰ سال قبل صورت گرفته و مصوب هشتصد و بیست و پنجمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مؤرخ ۱۴۰۱/۱۲ بوده، پاسخگویی برخی از نیازهای جدید فرآگیران نبود، همچنین بسیاری از منابع معرفی شده در سرفصل پیشین متناسب با رویکردهای آموزشی نوین و علمی نبود. به همین رو، بازیبینی در محتوا و منابع و شیوه‌های ارایه این سرفصل‌ها بسیار ضروری به نظر می‌آمد.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

دانشجو موظف است در این دوره ۲۶ واحد آموزشی را به عنوان دروس تخصصی و اختیاری در حوزه آموزش زبان عربی بگذراند و در عرصه‌های تخصصی آموزش زبان عربی کسب مهارت کند و راه را برای رسیدن به تخصص کامل در دوره دکترای آموزش زبان هموار سازد.

جدول (۱) توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس عمومی	-
دروس پایه	-
دروس تخصصی	۲۰
دروس اختیاری	۶
رساله / پایان نامه	۶
جمع	۳۲

(ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
مهارت تدریس زبان عربی در مؤسسات آموزش عالی	آموزش زبان عربی برای فهم قرآن و حدیث آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه تحلیل متون ادبی روش تدریس دستور زبان عربی روش تدریس مهارت‌های شنیدن و گفتن روش تدریس مهارت‌های خواندن و نوشتن روش تدریس مهارت علوم بلاغی زبان رسانه سنجهش و ارزیابی ۱ و ۲
مهارت تدریس زبان عربی در مدارس و آموزشگاه‌ها	آموزش زبان عربی برای فهم قرآن و حدیث آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه روش تدریس مهارت‌های شنیدن و گفتن روش تدریس مهارت‌های خواندن و نوشتن
مهارت پژوهش در زمینه مهارت‌ها و موضوعات زبان عربی	روش تحقیق و مأخذشناسی در آموزش زبان عربی مقاله نویسی
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط
مهارت تهیه محتوا آموزشی و طرح درس	تهیه محتوا آموزشی سنجهش و ارزیابی ۱ و ۲
مهارت اداره فرایند آموزش	نظریه‌های آموزش زبان مقدمات زبان‌شناسی جامعه‌شناسی زبان روان‌شناسی زبان تحلیل گفتمان

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

دانشجویان رشته کارشناسی زبان و ادبیات عربی و رشته کارشناسی آموزش زبان عربی همچنین دانشجویان رشته ترجمه عربی و رشته‌های علوم قرآنی یا دیگر رشته‌های مرتبط با شرط گذراندن دروس جبرانی مورد نیاز.

تبصره ۵: دانشجویانی که رشته مقطع قبلی آنان با این رشته غیرمرتبط است، باید ۱۲ واحد را به عنوان دروس جبرانی از میان دروس دوره قبل این رشته را در نیمسال اول تا دوم بگذرانند. انتخاب این دروس به تشخیص گروه آموزشی دانشگاه و شامل دروسی است که دانش پایه و اصلی این رشته را در بر می‌گیرد. تعداد واحدهای جبرانی نیز به تشخیص گروه آموزشی دانشگاه و بر مبنای میزان ارتباط رشته با رشته دوره قبلی دانشجوست.

جدول (۲) عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی رشته آموزش زبان عربی

هم‌نیاز	پیش‌نیاز	تعداد ساعت		نوع واحد			تعداد واحد ۳-۱ (واحد)	عنوان درس	ردیف
		عملی	نظری	نظری - عملی	عملی	نظری			
-	-	-	۳۲	-	-	✓	۲	صرف	۱
-	-	-	۳۲	-	-	✓	۲	نحو	۲
-	-	-	۳۲	-	-	✓	۲	بلاغت	۳
-	-	-	۳۲	-	-	✓	۲	فن ترجمه	۴
-	-	-	۳۲	-	-	✓	۲	تحلیل ادبی	۵

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

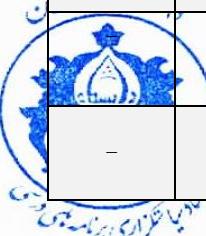
جدول (۳) عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی رشته آموزش زبان عربی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد						تعداد ساعت	هم نیاز	پیش نیاز
			نظری	-	عملی	نظری	-	عملی			
۱	ترجمه و آموزش زبان	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	-
۲	روش تحقیق و مأخذشناسی در آموزش زبان عربی	۲	✓	-	-	۳۲	۱۶	-	۳۲	-	مقالات‌نویسی
۳	روش تدریس دستور زبان عربی	۲	✓	-	-	۳۲	۱۶	-	۳۲	-	-
۴	روش تدریس مباحث علوم بلاغی	۲	✓	-	-	۳۲	۱۶	-	۳۲	-	-
۵	روش تدریس مهارت‌های خواندن و نوشتمن	۲	✓	-	-	۳۲	۱۶	-	۳۲	-	-
۶	روش تدریس مهارت‌های شنیدن و گفتن	۲	✓	-	-	۳۲	۱۶	-	۳۲	-	-
۷	زبان‌شناسی	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	-
۸	سنجهش و ارزیابی ۱	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	-
۹	کارآموزی	۲	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۰	نظریه‌های آموزش زبان	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	-

نکته: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و کار آموزشی (کارورزی) ۶۴ ساعت است.

جدول (۴) عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری رشته آموزش زبان عربی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد						تعداد ساعت	هم نیاز	پیش نیاز
			نظری	-	عملی	نظری	-	عملی			
.۱	آموزش ادبیات	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	تحلیل متون ادبی
.۲	آموزش زبان عربی برای فقه قرآن و حدیث	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	آموزش زبان عربی برای فقه اهداف و پژوه
.۳	تحلیل گفتمان	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	-
.۴	تحلیل متون ادبی	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	آموزش ادبیات
.۵	زبان رسانه	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	-
.۶	فناوری آموزشی و آموزش زبان	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	آموزش زبان
.۷	نشانه‌معناشناسی کاربردی زبان	۲	-	-	✓	۳۲	-	-	۳۲	-	-

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۱۱

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد						تعداد ساعات	هم نیاز	پیش نیاز
			نظری عملی	- نظری عملی	عملی	نظری	عملی	نظری			
.۸	واژه‌شناسی و فرهنگ‌نگاری	۲	-	-	۲	۲	-	-	۳۲	-	-
.۹	آموزش زبان عربی در ایران	۲	-	-	۲	۲	-	-	۳۲	-	-
.۱۰	جامعه‌شناسی زبان	۲	-	-	۲	۲	-	-	۳۲	-	-
.۱۱	روان‌شناسی زبان	۲	-	-	۲	۲	-	-	۳۲	-	-
.۱۲	سنجهش و ارزیابی ۲	۲	-	-	۲	۲	-	-	۳۲	سنجهش و ارزیابی ۱	-
.۱۳	فقه اللغة العربية	۲	-	-	۲	۲	-	-	۳۲	زبان‌شناسی	-
.۱۴	مقاله‌نویسی	۲	-	-	-	-	-	-	۱۶	روش تحقیق و مأخذ‌شناسی در آموزش زبان عربی	۳۲
.۱۵	آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه	۲	-	-	۲	۲	-	-	۳۲	-	-
.۱۶	نهیه محتوای آموزشی	۲	-	-	-	-	-	-	۳۲	نظریه‌های آموزش زبان و تدریس مهارت‌های خواندن و نوشتن و تدریس مهارت‌های شنیدن و گفتن	آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

ترجمه و آموزش زبان		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		نوع درس و واحد	
■ نظری	□ پایه	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
□ عملی	■ تخصصی	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
□ نظری-عملی	□ اختیاری		تعداد واحد:
	□ رساله / پایان‌نامه		تعداد ساعت:

هدف کلی:

- کسب دانش و مهارت در تدریس ترجمه از عربی به فارسی و بالعکس
- کسب دانش و مهارت در تدریس زبان عربی از طریق ترجمه

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با رابطه میان ترجمه و آموزش زبان
۲. آشنایی با شیوه استفاده از روش‌های مختلف ترجمه در تدریس زبان عربی
۳. آشنایی با اصول تهیه محتوای آموزشی برای ترجمه با هدف تدریس زبان عربی
۴. آشنایی با معیارهای ارزیابی ترجمه‌های عربی آموزان

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تحلیل رابطه ترجمه و آموزش زبان
۲. تبیین ضرورت و آثار ترجمه در فرایند آموزش زبان از نظر مخالفان و موافقان
۳. تحلیل روش دستور ترجمه در آموزش زبان عربی
۴. تحلیل روش متون متكامل در آموزش زبان و نقش ترجمه
۵. تحلیل روش اقتضایی در آموزش زبان عربی و نقش ترجمه
۶. شیوه به کارگیری روش‌های مختلف ترجمه در تدریس زبان عربی
۷. بررسی میزان امکان آموزش ترجمه
۸. تحلیل روش‌های آموزش ترجمه
۹. تحلیل اصول تهیه محتوای آموزشی برای تدریس ترجمه با هدف آموزش زبان عربی
۱۰. تحلیل معیارهای ارزیابی ترجمه عربی آموزان

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۳۰ درصد آزمون پایان نیمسال ۷۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. لافو، إ (۲۰۰۳م)، دور الترجمة في تعليم اللغات الأجنبية، ترجمة حميد معطى العواضي، عمان: مؤسسة العفيف.
۲. بوغمبوز، أ (۲۰۰۸م). تعلمية الترجمة: دراسة حالات وحلول بديلة. أطروحة الدكتوراه، جامعة الجزائر.
۳. دینی، م (۲۰۱۹م). إسهامات تعليمية الترجمة في ظل المقاربة بالكافئات. رسالة الماجستير، جامعة تلمسان.
۴. مهدی ریاحی، ن (۲۰۱۰م). من التعليمية إلى الترجمة. رسالة الماجستير. الجزائر: جامعة وهران.
۵. لافو، إ (۲۰۰۳م). تعليمية الترجمة في ضوء تعليمية اللغات. الترجمة: حميد العواضي. جامعة صنعاء.

روش تحقیق و مأخذشناسی در آموزش زبان عربی		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Research Methodology and Referencing in Teaching Arabic	عنوان درس به انگلیسی:	
نظری ☐	پایه ☐	ندارد	دروس پیش نیاز:
عملی ☐	تخصصی ☒	مقاله‌نویسی	دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☒	اختیاری ☐	ندارد	حل تمرین:
رساله / پایان نامه ☐			تعداد واحد:
		۲	تعداد ساعت:
		۴۸	

هدف کلی:

- آشنایی با روش‌های پژوهش در آموزش زبان عربی
- کسب دانش و مهارت پژوهش در آموزش زبان عربی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با تاریخچه روش تحقیق در آموزش زبان
۲. آشنایی با فلسفه پژوهش در آموزش زبان
۳. آشنایی با ویژگی‌های پژوهش علمی

(ب) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف پژوهش علمی و ویژگی‌های آن
۲. تبیین فلسفه پژوهش و کارکردهای آن در آموزش زبان
۳. مطالعه تاریخچه روش تحقیق در آموزش زبان
۴. آشنایی با روش‌های تحلیل کمی و کیفی و آمیخته در آموزش زبان
۵. تحلیل روش‌های تحقیق در آموزش زبان عربی (شبه‌آزمایشی، پیمایشی، مشاهده، مصاحبه، تحلیل محتوا، کتابخانه‌ای)
۶. تحلیل روش‌ها و الگوهای مختلف استناده‌ی
۷. کسب دانش و مهارت در طرح نامه نویسی پژوهشی (به ویژه پیشنهاده پایان نامه)
۸. آشنایی با منابع مکتوب و مجازی در حوزه آموزش زبان عربی (به ویژه نرافزارها، مجلات علمی و پایگاه‌های علمی)

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۵۰ درصد آزمون پایان نیم سال

(ج) ملزمومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: آموزش تعاملی

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. صینی، إ. س (۱۴۱۴ هـ). قواعد أساسیّة في البحث العلمي. المدينة المنورة.
۲. کرسول، ج (۱۳۹۰). روشهای پژوهش ترکیبی، تهران: آیش.
۳. البلداوی، ع. ع (۲۰۰۷ م). أساليب البحث العلمي والتحليل الإحصائي، عمان: دار الشروق.
۴. العانی، د (۲۰۱۴ م). منهاج البحث والتحقيق في الدراسات العلمية والإنسانية، دمشق: دار وحي القلم.
۵. الهميلي، ج. ی (۲۰۱۳ م). مهارات البحث العلمي. المدينة المنورة.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۱۵

روش تدریس دستور زبان عربی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Methodology of Teaching Arabic Grammar	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☐ پایه ☐	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☒	ندارد	دروس هم‌نیاز:
	ندارد	حل تمرین:
نظری-عملی ☒ اختیاری ☐		تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت:

هدف کلی:

- کسب دانش و مهارت در آموزش دستور زبان عربی برای فارسی‌زبانان
- آشنایی با دستور زبان عربی و بررسی تطبیقی آن با دستور زبان فارسی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با دستور زبان عربی و انواع آن
۲. روش‌ها و رویکردهای آموزش دستور زبان عربی
۳. تهیه محتوا برای آموزش دستور زبان عربی به فارسی‌زبانان
۴. ارزیابی آموزش و یادگیری دستور زبان عربی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف دستور زبان عربی و انواع آن (توصیفی، تجویزی و آموزشی) و توصیف دستور زبان آموزشی عربی (تعریف و توصیف و اصول و ویژگی‌ها)
 ۲. آشنایی با نظریه‌های صرفی و نحوی در زبان عربی
 ۳. بررسی تطبیقی دستور زبان عربی با دستور زبان فارسی و استفاده از یافته‌های تطبیقی در آموزش دستور زبان عربی به فارسی‌زبانان
 ۴. روش‌ها و رویکردهای آموزش دستور زبان عربی (استقرایی، قیاسی، تلفیقی، کاربردی و ...)
 ۵. فرایندهای یادگیری و فراگیری دستور زبان عربی (صوري، ساختاری، کارکردی، شناختی، تقليد و تکرار و قیاس و استقرا و تعمیم و الگوگیری و الگوسازی و ...) و راهبردها و شگردهای آموزش و یادگیری دستور زبان عربی برای فارسی‌زبانان
 ۶. گزینش و ساماندهی محتوا آموزشی برای تدریس دستور زبان عربی و طراحی انواع تمرینات برای یادگیری دستور زبان عربی
 ۷. نقد محتواهای آموزشی در زمینه دستور زبان عربی برای فارسی‌زبانان
 ۸. سنجش و ارزشیابی و ارزیابی آموزش و یادگیری و فراگیری دستور زبان عربی (سطح‌سنگی، آزمون‌سازی، تحلیل خطاب، ارزیابی پیشرفت)
- ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای اداء: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الدليمي، ط.ع (۲۰۰۴). أساليب حديثة في تدريس قواعد اللغة العربية. بيروت: دار الشروق.
۲. نجم الدليمي، ك (۲۰۱۳). أساليب تدريس قواعد اللغة العربية. الأردن: دار المناهج.
۳. السليطي، ظ. س (۲۰۰۲م)، تدريس النحو العربي في ضوء الاتجاهات الحديثة، القاهرة؛ الدار المصرية اللبنانية.
۴. شوقى، أ (۱۹۹۳م). تيسير النحو التعليمى قديماً وحديثاً مع منهج جديد. القاهرة: دار المعارف.
۵. المخزومى، م (۱۹۸۶م). فى النحو العربى نقد و توجيه. بيروت: دار الرائد العربى.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۱۶

روش تدریس مباحث علوم بلاغی		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		نوع درس و واحد	
نظری ☐	پایه ☐	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
عملی ☒	تخصصی ☒	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
نظری-عملی ☒	اختیاری ☐		تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۲	تعداد ساعت:
		۴۸	

هدف کلی:

- کسب دانش و مهارت در آموزش علوم بلاغی
- کسب دانش و مهارت تدریس مباحث بلاغی در فرایند آموزش زبان عربی

اهداف ویژه:

۱. فراگیری با روش‌ها و تکنیک‌های آموزش علوم بلاغی
۲. تبیین رابطه میان علوم بلاغی و آموزش زبان عربی
۳. آشنایی با اصول تدریس علوم بلاغی
۴. آشنایی با معیارهای ارزیابی یادگیری علوم بلاغی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تبیین نقش و جایگاه علوم بلاغی در آموزش زبان عربی
۲. مطالعه تاریخچه علوم بلاغی
۳. تحلیل اصول تدریس علوم بلاغی
۴. تحلیل روش‌های تدریس علوم بلاغی (قیاسی، استقرایی، تلفیقی)
۵. تحلیل راهبردها و تکنیک‌های تدریس علوم بلاغی (بارش فکری، گفتگو، حل مسئله و ...)
۶. تحلیل مراحل تدریس علوم بلاغی
۷. تحلیل معیارهای گزینش و تهیه محتوا آموزشی و اصول تهیه طرح درسی برای تدریس علوم بلاغی
۸. تحلیل معیارهای ارزیابی یادگیری علوم بلاغی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. عبدالهاشمی، ع. ر. محمد العزاوى، ف. (۲۰۰۵م)، تدریس البلاغة العربية روئية نظرية تطبيقية محسوبة، بيروت: دار المسيرة.
۲. حنی، ع. ل. (۲۰۱۷م). طرق تعليمية علوم البلاغة العربية وأثرها في المهارات اللغوية للمتعلم بين الواقع والمأمول. الجزائر: جامعة الشاذلي بن جديد.
۳. کیاری، ع. إ. (۲۰۲۰م). منهج دراسة علوم البلاغة ل المتعلمي اللغة العربية الناطقين بلغات أخرى. نیجریا: جامعة میدغری.
۴. عبد اللطی، ع. (۲۰۱۸م)، تدریس البلاغة العربية، التاریخ، الحاضر، الراهن. مجله عالم الفکر، العدد ۱۷۶، صص ۵۱-۷.
۵. متقی زاده، ع. والآخرون (۱۴۳۸ق). مدى استخدام إستراتيجيات التدريس المتقدمة لتدریس مادة البلاغة العربية في أقسام اللغة العربية وآدابها بالجامعات الإيرانية الحكومية في ضوء آراء الأساتذة والطلبة. مجله دراسات في تعليم اللغة العربية وتعلمه، دوره ۱، ش ۱، صص ۱۰۸-۹۹.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۱۷

روش تدریس مهارت‌های خواندن و نوشت		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Method of Teaching Reading and Writing Skills	عنوان درس به انگلیسی:	
نظری ☐	پایه ☐	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
عملی ☐	تخصصی ☒	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
نظری-عملی ☒	اختیاری ☐		تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		۲	تعداد ساعت:
		۴۸	

هدف کلی:

- کسب دانش و مهارت در تدریس مهارت خواندن
- کسب دانش و مهارت در تدریس مهارت نوشت

اهداف ویژه:

۱. تحلیل ماهیت و اجزای تشکیل دهنده مهارت خواندن
۲. تحلیل ماهیت و اجزای تشکیل دهنده مهارت نوشت
۳. تحلیل معیارهای ارزیابی مهارت خواندن
۴. تحلیل معیارهای ارزیابی مهارت نوشت

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. انواع خواندن
۲. مراحل خواندن
۳. راهبردها و تکنیک‌های خواندن
۴. مراحل تدریس مهارت خواندن و فعالیت‌های مناسب هر مرحله
۵. معیارهای ارزیابی مهارت خواندن
۶. انواع نوشه (توصیفی، داستانی، علمی، ادبی و ...)
۷. مراحل نوشن (جمله‌نویسی، بنده‌نویسی و متن نویسی) و (تهیه طرح، پیش‌نویس، ویرایش و نوشتۀ نهایی)
۸. راهبردها و تکنیک‌های نوشت
۹. مراحل تدریس مهارت نوشت و فعالیت‌های مناسب هر مرحله
۱۰. معیارهای ارزیابی مهارت نوشت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: فیلم‌های آموزشی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. طعیمه، ر. أ. والآخرون (۱۹۹۰). المهارات اللغوية و مستوياتها. مكة المكرمة: جامعۃ أم القری.

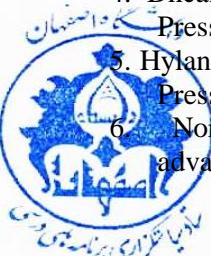
۲. مصطفی، ع. ع (۲۰۰۷). مهارات اللغة العربية. عمان: دار المسيرة.

3. Harmer, J (2004). How to teach Writing. Longman. United Kingdom: Pearson Education Limited.

4. Dncan, B (2003). Apractical approach to Writing skills. Thomes. New York: Cambridge University Press.

5. Hyland, K (2010). Second language writing. Cambridge University. London: Cambridge University Press.

6. Norman, C. (1983). Writing skills : a problem-solving approach for upper-intermediate and more advanced students. New York: Cambridge University Press.

روش تدریس مهارت‌های شنیدن و گفتن		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Method of Teaching Listening and Speaking skills	عنوان درس به انگلیسی:	
نظری ☐	پایه ☐	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
عملی ☐	تخصصی ☒	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
نظری-عملی ☒	اختیاری ☐		تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐			تعداد ساعت:
		۴۸	

هدف کلی:

- کسب دانش و مهارت در تدریس مهارت شنیدن
- کسب دانش و مهارت در تدریس مهارت گفتن

اهداف ویژه:

۱. تحلیل مبانی نظری مهارت شنیدن
۲. تحلیل اصول عملی تدریس مهارت شنیدن
۳. تحلیل مبانی نظری مهارت گفتن
۴. تحلیل اصول عملی تدریس مهارت گفتن

(پ) مباحثت یا سوفصل‌ها:

۱. فرایند شنیدن (پایین به بالا و بالا به پایین)
۲. مهارت‌های شنیدن در زبان خارجی
۳. استراتژی‌های شناختی و فراشناختی در تدریس مهارت شنیداری
۴. مراحل تدریس مهارت شنیداری
۵. تمارین و فعالیت‌های مناسب برای تدریس مهارت شنیداری
۶. تدریس تلفظ، واژگان، قواعد و مقولات فرهنگی در تدریس مهارت سخن گفتن
۷. کارکردهای زبانی و مکالمه موضوعی
۸. تمرینات و فعالیت‌های ارتباطی و تکلیف محور کلاسی و غیر کلاسی (مثل نقش بازی کردن، بحث و تبادل نظر، بازیهای زبانی، حل مسئله، آموزش پژوهه محور و سایر فعالیت‌های ارتباطی)
۹. مباحث مربوط به آموزش زبان فصیح و گویش‌ها
۱۰. تصحیح خطأ و انواع بازخورد

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

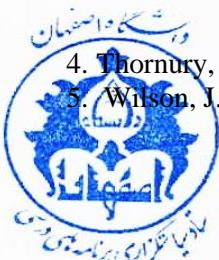
آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: فیلم‌های آموزشی

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. أحمد طعيمة، ر (2004م). المهارات اللغوية، مستوياتها، تدريسها، صعيدياتها. القاهرة: دار الفكر العربي.
۲. سامي الحالق، ع (2014م). المرجع في تدريس مهارات اللغة العربية وعلومها. لبنان: المؤسسة الحديثة للكتاب.
۳. طعيمة، ر. أ. والآخرون (1990م). المهارات اللغوية ومستوياتها. مكة المكرمة: جامعة أم القرى.
4. Thornbury, S (2005). How to teach speaking. Jumgle pulications. London : Pearson Education ESL.
5. Wilson, J. J (2008). How to teach listening. Longman. London: Longman.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۱۹

زبان‌شناسی		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد		Linguistics	
■ نظری	□ پایه	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
□ عملی	■ تخصصی	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
□ نظری-عملی	□ اختیاری		تعداد واحد:
	□ رساله / پایان‌نامه	۲	تعداد ساعت:
		۳۲	

هدف کلی:

- آشنایی با مباحث و مسائل زبان‌شناسی و تحلیل آنها
- تطبیق مباحث و مسائل زبان‌شناسی بر زبان عربی

اهداف ویژه:

۱. بازخوانی تاریخچه زبان‌شناسی
۲. آشنایی با مکاتب مختلف زبان‌شناسی
۳. آشنایی با لایه‌های مختلف زبان و انواع رده‌بندی زبانها
۴. تحلیل کارکردها و فواید زبان‌شناسی برای آموزش زبان

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف زبان‌شناسی و مطالعه علمی زبان
۲. تحلیل تعریف‌های مختلف زبان در زبان‌شناسی و بیان تفاوت زبان انسانی با دیگر زبان‌ها
۳. بازخوانی دوره‌های مختلف زبان‌شناسی
۴. تحلیل رده‌بندی‌های مختلف زبانی و تبیین رده زبان عربی و زبان فارسی
۵. تحلیل مکاتب زبان‌شناسی جدید (صورتگر، ساختارگر، کارکردگر، کاربردگر، شناختی)
۶. آشنایی با روش‌های مختلف توصیف و تحلیل زبان (همزمانی، درزمانی و فرازمانی)
۷. آشنایی با لایه‌های مختلف زبان عربی از منظر زبان‌شناسی نوین (آوابی و واجی، تکوازی، واژگانی، نحوی، معنایی و کاربردی)
۸. بررسی جهانی‌های زبان (اشتراکات و افتراقات میان زبان‌ها)
۹. روش تحقیق مناسب برای مطالعات زبان‌شناسی
۱۰. تحلیل رابطه و فواید و تأثیرات زبان‌شناسی بر آموزش زبان عربی

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون پایان نیمسال ۷۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۳۰ درصد

(ج) ملزمومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. خاقانی اصفهانی، م (۲۰۱۲م). الألسنية العربية. عمان: دار جریر.
۲. ذکریاء، م (۱۹۸۶م). الألسنية التوليدية والتحويلية. بيروت: المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع.
۳. ذکریاء، م (۱۹۹۲م). بحوث الألسنية عربية. بيروت: المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع.
۴. بی‌یرویش، م (۱۹۷۱م). زبان‌شناسی جدید. ترجمه: محمد رضا باطنی. چاپ دوم. ۱۳۶۳. تهران: انتشارات آگاه.
۵. هال، ر. ا (۱۳۶۳). زبان و زبان‌شناسی. ترجمه: محمد رضا باطنی. تهران: انتشارات امیر کبیر.

سنجد و ارزیابی ۱		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Assessemnt 1	ندارد	دوروس پیش نیاز:
■ نظری ☒ پایه	ندارد	ندارد	دوروس هم نیاز:
□ عملی ■ تخصصی	ندارد	ندارد	حل تمرين:
□ اختیاری ■ نظری-عملی	۲	۳۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐			تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تكميلی نياز است؟: سفر علمي آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: گذراندن دوره کارورزی در يك مرکز آموزشی

هدف کلی:

- آشنایی با شیوه‌های سنجش و ارزیابی فراگیران
- کسب مهارت عملی در نگارش طرح درسی بر اساس اصول ارزیابی و حوزه‌های شناختی و یادگیری

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اهداف آموزشی و طبقه‌بندی آنها
۲. آشنایی با تهیه طرح سنجش
۳. آشنایی با حوزه‌های شناختی و مهارت عملی در طراحی سؤال متناسب با این حوزه‌ها
۴. آشنایی با انواع آزمون‌ها

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. آشنایی با هدف و طبقه‌بندی‌های آموزشی
۲. آشنایی با حوزه‌های شناختی و مهارت عملی در طراحی سؤال متناسب با این حوزه‌ها
۳. آشنایی با انواع آزمون‌ها
۴. شیوه طراحی آزمون‌های صحیح و غلط
۵. شیوه طراحی آزمون‌های کوتاه‌پاسخ
۶. شیوه طراحی آزمون‌های تستی
۷. شیوه طراحی آزمون‌های تشریحی
۸. شیوه طراحی آزمون‌های جور کردنی
۹. سنجش و انواع آن

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۵۰ درصد آزمون پایان نیمسال ۵۰ درصد

(ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. سيف، ع (۱۳۸۹). سنجش فرایند و فراورده یادگیری: روش‌های قدیم و جدید. چ. ۲. تهران: دوران.
۲. سيف، ع (۱۳۸۲). اندازه گيري، سنجش و ارزشیابي آموشی. تهران: دوران
۳. منتظری، م (۱۳۹۲). کاربرد سنجش و ارزشیابی در آموزش. شیراز: نوید شیراز.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۲۱

کارآموزی		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Apprenticeship	ندارد	دروس پیش نیاز:
نظری ☐	پایه ☐	ندارد	دروس هم نیاز:
عملی ☒	تخصصی ☒	ندارد	حل تمرین:
نظری-عملی	اختیاری ☐	ندارد	تعداد واحد:
	رساله / پایان نامه ☐	۲	تعداد ساعت:
		۶۴	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تكمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
مواد دیگر: گذراندن دوره کارورزی در یک مرکز آموزشی

هدف کلی:

- آشنایی با مراکز آموزش زبان عربی و تجارب معلمان و مدرسان توانمند در تدریس زبان عربی
- کسب مهارت عملی در تدریس زبان عربی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی نزدیک با مراکز تدریس زبان عربی
۲. تدریس عملی زبان عربی
۳. تمرین مدیریت کلاس و فرایند آموزش
۴. کسب تجربه در تدریس زبان عربی در فضای واقعی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. بازشناسی مراکز ترویج و آموزش زبان عربی در محل زندگی یا اشتغال دانشجو
۲. حضور در مراکز علمی و آموزشی متبر و مدارس با هماهنگی استاد راهنمای
۳. تهیه گزارش هفتگی ماهیانه و نیمسالی از تجارب و آموزه‌های دوره کارورزی و ارائه آن در کلاس توسط دانشجو
۴. آشنایی عملی با انواع شیوه‌های تدریس بر حسب اهداف آموزشگاهها
۵. تدریس عملی دانشجو در کلاس درس و در مرکز آموزشی منتخب
۶. تمرین مدیریت کلاس و فرایند آموزش و تعامل با عربی آموزان

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون پایان نیمسال ۵۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۵۰ درصد

(ج) ملزمومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الخلیفة، ح. ج (۱۴۲۴ق). فصول فی تدریس اللغة العربية (ابتدائی، متوسط، ثانوى). ط٢، الرياض: مكتبة الرشد.
۲. الزند، و (۲۰۰۴م). التصاميم التعليمية، أكاديمية التربية الخاصة. الرياض: أكاديمية التربية الخاصة.
۳. السمان، م.ع (۱۹۸۳م). التوجيه فی تدریس اللغة العربية، طنطا: دار المعارف.
۴. الخولي، م.ع (۲۰۰۹م). الاختبارات اللغوية، الأردن: دار الفكر.
۵. محمود كامل الناقه، م. ك (۱۹۸۵م). تعليم اللغة العربية للناطقين بلغات أخرى: أسسه - مدخله - طرق تدریسه، مكة المكرمة: جامعة أم القرى.

نظریه‌های آموزش زبان		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
■ نظری	□ پایه	ندارد
□ عملی	■ تخصصی	ندارد
		ندارد
□ نظری-عملی	□ اختیاری	۲
	□ رساله / پایان‌نامه	۳۲

هدف کلی:

- تحلیل نظریه‌های یادگیری زبان
- تحلیل روش‌ها و رویکردهای آموزش زبان

اهداف ویژه:

۱. تحلیل نظریه‌های یادگیری زبان اول و دوم و خارجی
۲. تحلیل روش‌های سنتی و جدید در آموزش زبان
۳. تحلیل رویکردهای سنتی و جدید در آموزش زبان
۴. تحلیل معیارهای گریش روش و رویکرد مناسب برای آموزش زبان عربی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نظریه‌های یادگیری رفشاری
۲. نظریه‌های یادگیری شناختی
۳. روش‌های تاریخی (روش دستور - ترجمه و روش مستقیم)
۴. روش شنیداری - گفتاری
۵. رویکردهای ارتباطی
۶. رویکرد محظوا محور
۷. روش‌ها و رویکردهای دیگر

۸. تحلیل عوامل و معیارها مؤثر در انتخاب روش و رویکرد مناسب برای آموزش زبان عربی

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

(ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. شونک، د. (۱۳۹۳). نظریه‌های یادگیری: ترجمه یوسف کریمی. تهران: نشر ویرایش.
۲. عبد القادر، أ. (۱۳۹۳). طرق تعلیم اللّغة العرّبية. القاهرة: مكتبة النهضة المصرية.
۳. الناقه، م. ك (۱۹۸۵). تعلم اللّغة العرّبية للناطقين بلغات أخرى (أسس، مداخله، طرق تدریسه). مكة المكرمة: جامعة أم القرى.
۴. ریچاردز، جک. سی و شودراس، ر. (۱۳۹۶). رویکردها و روش‌ها در آموزش زبان (ویراست سوم). ترجمه: علی بهرامی. تهران: انتشارات رهنما.
5. McLaughlinBarry, Barry. (1987).Theories of second language learning. London: Edward Arnold,. Pp. viii + 184. - Volume 9 Issue 1 - Michael Tomasello

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۲۳

آموزش ادبیات		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Literature Teaching	دروس پیش‌نیاز:	دروس پیش‌نیاز:
■ نظری ☒ پایه	تحلیل متون ادبی	دروس همنیاز:	دروس همنیاز:
□ عملی ☐ تخصصی ☒ عملی	ندارد	حل تمرین:	حل تمرین:
	دارد	تعداد واحد:	تعداد واحد:
■ اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	تعداد ساعت:
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	

هدف کلی:

- کسب دانش و مهارت در تدریس متون ادبی و انواع آن

اهداف ویژه:

- آشنایی با ویژگی‌های زبان ادبی و نقش ادبیات در آموزش زبان عربی
- آشنایی با انواع ادبی و شاھکارهای ادب عربی برای گرینش و تهیه محتوا آموزشی
- آشنایی با شیوه‌های آموزش ادبیات عربی
- گرینش و تهیه محتوا ادبی برای آموزش زبان عربی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تعريف ادبیات و توصیف ویژگی‌های زبان ادبی و تبیین نقش و جایگاه ادبیات در آموزش زبان عربی
 - عوامل مؤثر در گرینش متون ادبی عربی مناسب برای تدریس با اهداف زبان‌آموز (سطح مهارت زبان‌آموز، فرهنگ و تفاهem فرهنگی، دین، سن زبان‌آموز و...)
 - آشنایی با شاھکارهای ادبیات عربی به منظور بهره‌برداری هدفمند از آنها در یادگیری زبان عربی
 - عوامل و ویژگی‌های تدریس موفق متون ادبی با هدف آموزش زبان عربی
 - بررسی نقش و جایگاه مهارت‌های قصه‌گویی و داستان‌سرایی و شعرخوانی و نقش‌بازی و گویندگی و... در آموزش زبان عربی
 - شیوه استفاده از انواع ادبی به ویژه شعر تعلیمی برای تهیه محتوا آموزشی و تسهیل فرایند آموزش زبان عربی
 - آشنایی با تکنیک‌های آموزش عناصر فرهنگی و بین‌فرهنگی و ضرب المثل‌ها و استعارات و کنایات و مجازات ادبی در فرایند آموزش عربی
 - تهیه محتوا ادبی برای تدریس با هدف آموزش زبان عربی و تدریس آن در قالب طرح درسی
- ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- أبو عمشة، خ. ح، والآخرون (۱۹۲۰م). توظيف الفنون الأدبية في تعليم العربية للناطقين بغيرها، النظرية والتطبيق، كنوز المعرفة.
- خراسانی، ح (۱۳۵۵). آموزش زبان و فرهنگ عرب با روش نوین، تهران: انتشارات بعثت.
- لازار، گ (۱۳۸۱). ادبیات و آموزش زبان، ترجمه: محمد غضنفری، دانشگاه تربیت معلم، سبزوار.
- راضی، ع (۱۹۸۳م). تدریس النصوص الأدبية لطلاب اللغة الثانية: ملاحظات حول الصعوبات والحلول، مجلة معهد اللغة العربية بجامعة أم القرى، السعودية.
- طلایی، م (۱۳۹۲م). نقش متون ادبی در آموزش و یادگیری جنبه‌های فرهنگی یک زبان خارجی (با تکیه بر رمان سرخ و سیاه اثر استاندال)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان فرانسه، دانشگاه اصفهان، دانشکده زبان‌های خارجی.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۲۴

آموزش زبان عربی برای فهم قرآن و حدیث		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Teaching Arabic to understand religious texts	عنوان درس به انگلیسی:
■ نظری ☒ پایه	آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه	دروس پیش‌نیاز:
□ عملی ☐ تخصصی	ندارد	دروس هم‌نیاز:
	ندارد	حل تمرین:
■ اختیاری ☒ نظری-عملی	۲	تعداد واحد:
□ رساله / پایان‌نامه	۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- کسب دانش و مهارت در تدریس متون دینی به زبان عربی
- کسب دانش و مهارت در تهیه محتوا آموزشی برای تدریس متون دینی به زبان عربی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با متون دینی، ویژگی‌ها و انواع آن
۲. آشنایی با روش‌ها و رویکردهای تدریس متون دینی
۳. آشنایی با اصول گزینش محتوا از متون دینی برای تدریس
۴. آشنایی با اصول تهیه محتوا آموزشی برای تدریس متون دینی به زبان عربی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف متون دینی و تبیین ویژگی‌ها و انواع آن
 ۲. تحلیل روش‌ها و رویکردهای مختلف در تدریس متون دینی (شرح لغوی و ادبی، ترجمه‌ای، تفسیری، تلفیقی)
 ۳. مراحل تدریس متون دینی (شرح واژگان، تحلیل نحوی، تحلیل معنایی، تحلیل ادبی، پیام‌بایی، ترجمه)
 ۴. تحلیل معیارهای گزینش از متون دینی برای تدریس (هدف، نیازهای مخاطب، ویژگی‌های متن، سطح تحصیلی)
 ۵. تبیین اصول تهیه محتوا آموزشی برای تدریس متون دینی به زبان عربی
 ۶. تحلیل روش محتوا محور و میزان تناسب آن برای تدریس متون دینی
 ۷. تحلیل رویکرد واژگانی و میزان تناسب آن برای تدریس متون دینی
 ۸. تحلیل روش تکلیف محور و میزان تناسب آن برای تدریس متون دینی
- ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون پایان نیم‌سال ۷۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ درصد

(ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. جواهری، م ح (۱۳۹۵). روش شناسی ترجمه قرآن کریم، تهران: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۲. عبدالرؤوف، ح (۱۳۹۰). سبک شناسی قرآن کریم (تحلیل زبانی)، ترجمه پرویز آزادی، تهران: دانشگاه امام صادق(ع).
۳. رجبی، م (۱۳۹۳). روش تفسیر قرآن، قم: انتشارات جامعه المصطفی العالمیة.
۴. مسعودی، ع (۱۳۹۶). روش فهم حدیث، ویراست ۱۱، تهران: انتشارات سمت.
۵. بابائی، ع او دیگران (۱۳۹۴). روش شناسی تفسیر قرآن، تهران: انتشارات سمت.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۲۵

تحلیل گفتمان		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		نحوه درس و واحد	
نظری	☒ پایه	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
عملی	☐ تخصصی	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
نظری-عملی	☒ اختیاری		تعداد واحد:
رساله / پایان نامه	☐	۲	تعداد ساعت:
		۳۲	

هدف کلی:

- کسب دانش نظری در تحلیل گفتمان
- کسب دانش و مهارت در گفتمان پژوهی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با تاریخچه تحلیل گفتمان
۲. آشنایی با پیشینه تحلیل گفتمان در مطالعات اسلامی
۳. آشنایی با مکاتب تحلیل گفتمان
۴. آشنایی با کارکردهای تحلیل گفتمان در زبان پژوهی و زبان آموزی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف تحلیل گفتمان، ویژگی‌ها و انواع آن
۲. تبیین جایگاه تحلیل گفتمان و کارکردهای در رشته آموزش زبان عربی
۳. مطالعه تاریخچه تحلیل گفتمان
۴. مطالعه پیشینه تحلیل گفتمان در مطالعات اسلامی
۵. تعاریف قدیم و جدید از زبان و گفتار و گفتمان
۶. تحلیل مکاتب تحلیل گفتمان
۷. تبیین تحلیل گفتمان انتقادی
۸. روش تحقیق مناسب در گفتمان پژوهی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. شهاب، أ (۲۰۱۵م). تحليل الخطاب النقدى المُغامر فى المغامرة الجمالية للنص الأدبى عند محمد صابر عبيد؛ دراسة فى نقد النقد. إربد: عالم الكتب الحديث.
۲. شرشار، ع. ق (۱۹۸۴م). تحليل الخطاب الأدبى وقضايا النص المعاصر. بيروت: المكتبة العصرية.
۳. فضل، ص (بی‌تا). بلاغة الخطاب و علم النص. بيروت: عالم المعرفة.
۴. کلاتری، ص و دیگران (۱۳۸۸). تحلیل گفتمان: با تأکید بر گفتمان انتقادی به عنوان روش تحقیق کیفی - مجله مطالعات جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی، شماره ۴ دوره دوم.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۲۶

تحلیل متون ادبی		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد		Literary Analysis	
■ نظری	□ پایه	ندارد	دروس پیش نیاز:
□ عملی	□ تخصصی	آموزش ادبیات	دروس هم نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
■ نظری-عملی	■ اختیاری		تعداد واحد:
	□ رساله / پایان نامه		تعداد ساعت:
		۲	۳۲

هدف کلی:

- آشنایی با زبان ادبی و انواع ادبی و آثار ادبی در دوره‌های مختلف تاریخی ادبیات عربی
- کسب دانش و مهارت در خوانش و تحلیل انواع متون ادبی عربی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با زبان و متن ادبی و تفاوت‌های آن با دیگر گونه‌های زبان و متون
۲. آشنایی با انواع نشر عربی و نمونه‌های فاخر آن و نویسنده‌گان پیشتاز
۳. آشنایی با انواع شعر عربی و نمونه‌ها فاخر آن و سرایندگان پیشتاز
۴. آشنایی با روش‌ها و رویکردهای مختلف در خوانش متون ادبی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف ادبیات و زبان ادبی و بیان ویژگی‌های زبان ادبی
۲. مطالعه تاریخچه ادبیات عربی در دوره‌های مختلف تاریخی
۳. مطالعه انواع نثر عربی (داستان، نمایش‌نامه، سفرنامه، سرگذشت‌نامه، خاطرات و ...) و آشنایی با نویسنده‌گان فاخر و نمونه‌های فاخر نثر عربی
۴. مطالعه انواع شعر عربی (کلاسیک، نو، سپید، غنایی، تعلیمی، قالب‌های مختلف قصیده و غزل و دوبیتی و مثنوی و ...) و آشنایی با سرایندگان پیشتاز و نمونه‌های فاخر شعر عربی
۵. آشنایی با روش‌ها و رویکردهای مختلف در خوانش و تحلیل متون ادبی (نویسنده‌محور، متن‌محور، خواننده‌محور)
۶. سطوح مختلف تحلیل ادبی (وازگانی، نحوی، فنی: موسیقی و صور خیال، گفتگویی و فرهنگی)
۷. راهبردها و تکنیک‌های مؤثر در فهم متون ادبی و مراحل تحلیل متن ادبی
۸. گزینش متون ادبی فاخر و مناسب و ارائه خوانش‌ها و تحلیل‌های عملی از متون ادبی منتخب توسط دانشجویان

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون پایان نیمسال ۷۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۳۰ درصد

(ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ابراهیم، ع و هویدی، ص (۱۹۹۸م). تحلیل النصوص الأدبية: قراءات نقدية في السرد والشعر. بيروت: دار الكتاب الجديد المتحدة
۲. حاوی، إ (۲۰۰۰م) في النقد والأدب (۵)، بيروت، دار الكتاب اللبناني
۳. أبو شريفة، ع. ق ولافي قرق، ح (۲۰۰۸م). مدخل إلى تحليل النص الأدبي. ط ۴ عممان: دار الفكر ناشرون وموزعون
۴. عبد البارئ، م. ش (۲۰۱۱م). التذوق الأدبي (طبيعته، نظرياته، مقواته، معاييره، قياسه). عممان: دار الفكر ناشرون وموزعون.
۵. الكسواني، م. خ والآخرون (۲۰۱۰م). في تذوق النص الأدبي. عممان: دار الفكر ناشرون وموزعون.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۲۷

عنوان درس به فارسی:	زبان رسانه	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد	
دروس هم‌نیاز:	ندارد	
تعداد واحد:	۲	ندارد
تعداد ساعت:	۳۲	حل تمرین:
عنوان درس به انگلیسی:	Media Language	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد	نظری ☒ پایه ☐
دروس هم‌نیاز:	ندارد	عملی ☐ تخصصی ☒
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐

هدف کلی:

- آشنایی با ویژگی‌های زبان رسانه
- آشنایی با رسانه‌های عربی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با رسانه، ویژگی‌ها و انواع آن
۲. آشنایی با انواع متون رسانه‌ای
۳. آشنایی با ویژگی‌های زبان عربی رسانه‌ای و نقش رسانه در تحولات زبان عربی
۴. آشنایی با تحلیل گفتمانی متون رسانه‌ای

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تحلیل رسانه، ویژگی‌ها و انواع آن
۲. تحلیل انواع متون رسانه‌ای از نظر قالب و محتوا و مخاطب و ابزار بیان
۳. تحلیل زبان عربی رسانه‌ها از نظر آواشناسی و واژشناسی و مقایسه آن عربی معيار
۴. تحلیل زبان عربی رسانه‌ها از نظر واژگان و مقایسه آن عربی معيار
۵. تحلیل زبان عربی رسانه‌ها از نظر دستورزبان و مقایسه آن عربی معيار
۶. تحلیل زبان عربی رسانه‌ها از نظر معناستانسی و کاربردشناسی و مقایسه آن عربی معيار
۷. تحلیل زبان عربی رسانه‌ها از نظر مقولات فرهنگی
۸. تحلیل نقش رسانه در تحولات زبانی (زیایی زبان عربی، ترویج گونه خاص از زبان عربی، انتطاط یا ارتقای زبان عربی)
۹. تحلیل گفتمانی انواع متون رسانه‌ها (سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، هنری، تربیتی، آموزشی، ورزشی)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ در صد و آزمون پایان نیم سال

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. دروش، ل (۲۰۰۵م). الصحافة الإلكترونية. القاهرة: الدار المصرية اللبنانية.
۲. سعود، ص. ق (۲۰۰۲م). هل الصحافة المطبوعة في طريقها للإنقراض، الإعلام الجديد والقديم. الجدة: شركة المدينة المنورة للطباعة والنشر.
۳. السيد، ب (۲۰۰۰م). الصحافة والإنتernet. القاهرة: العربي للنشر والتوزيع.
۴. سعيد، غ. ن (۲۰۰۳م). تكنولوجيا الصحافة في عصر التقنية الرقمية. القاهرة: الدار المصرية اللبنانية.
۵. عبدالعزيز، ح. ح (۲۰۰۵م). لغة الصحافة المعاصرة. القاهرة: دار المعارف.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۲۸

فناوری آموزشی و آموزش زبان			عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		Teaching Technology and Teaching language	عنوان درس به انگلیسی:
■ نظری	□ پایه	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
□ عملی	□ تخصصی	ندارد	دروس هم‌نیاز:
□ اختیاری	■ نظری-عملی	ندارد	حل تمرین:
□ رساله / پایان‌نامه		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

- آشنایی با کارکردها و کاربردهای فناوری در آموزش زبان
- آشنایی با مصادیق کاربرد فناوری در آموزش زبان عربی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با تأثیر تکنولوژی بر آموزش زبان
۲. کسب توانایی در استفاده از تکنولوژی صوتی، تصویری و چندرسانه‌ای در آموزش زبان عربی
۳. کسب توانایی در استفاده از رایانه و نرم‌افزارهای رایانه‌ای در آموزش زبان عربی
۴. کسب توانایی در آموزش زبان عربی در بستر اینترنت و فضای مجازی و شبکه‌های مجازی

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تحلیل نظریه‌های یادگیری چندرسانه‌ای
۲. بررسی منابع صوتی، تصویری، الکترونیکی در حوزه آموزش زبان عربی
۳. آشنایی با نرم‌افزارهای مورد استفاده در تولید برنامه‌های نوشتاری، دیداری و شنیداری
۴. آشنایی با مهم‌ترین پایگاه‌های مرتبط با زبان عربی و استفاده از آنها
۵. معرفی کتابخانه‌های مجازی و قابلیت استفاده از آنها
۶. ساخت و تولید رسانه‌های الکترونیکی و صفحات شخصی
۷. ارائه درس با استفاده از پاورپوینت و دیگر برنامه‌های ارائه
۸. ارائه درس در محیط اینترنت و آموزش الکترونیکی (E-Learning)
۹. شیوه‌ها و راههای آموزش زبان عربی در بستر فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی
۱۰. آشنایی با ترجمه ماشینی (رایانه‌ای و هوشمند) و چکیده‌نویسی هوشمند رایانه‌ای

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون پایان نیمسال ۵۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۵۰ درصد

ج) ملزمومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: رایانه، تخته هوشمند

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. دادلی، گ و هاکلی، ن (۱۳۹۲). کاربرد فناوری در آموزش زبان انگلیسی. ترجمه: حسن سودمند افشار. همدان: دانشگاه بوعلی سینا.
۲. أبو مغلی، س (۱۹۹۹). الأسسib الحدیثة لتدريس اللغة العربية. عمان/الأردن: دار مجلدات.
۳. أحمد، م. ع. ب (۲۰۰۵). المعلم والوسائل التعليمية. الاسكندرية: المكتب الجامعي الحديث.
۴. أمین، م. ز (۲۰۰۰). إشكالات حول تكنولوجيا التعليم. مصر: دار الهدى للنشر والتوزيع.
۵. حمدان، م. ز (۱۹۸۶). وسائل و تكنولوجيا التعليم مبادئها وتطبيقاتها في التعليم والتدریس. من سلسلة وسائل التربية الحديثة (۲). ط. ۲. عمان /الأردن: دار التربية الحديثة.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۲۹

نشه - معناشناسی کاربردی زبان		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
■ نظری	□ پایه	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
□ عملی	□ تخصصی	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
□ نظری-عملی	■ اختیاری		تعداد واحد:
□ رساله / پایان‌نامه		۲	تعداد ساعت:
		۳۲	

هدف کلی:

- آشنایی با مسائل نشه شناختی زبان عربی

- آشنایی با مسائل معناشناسی زبان عربی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی تاریخچه مطالعات نشه شناختی و معناشناسی

۲. آشنایی با سابقه مباحث معناشناسی در علوم عربی

۳. تحلیل نظریه‌های نشه شناختی و معناشناسی

۴. تطبیق نظریه‌های نشه شناختی و معناشناسی با زبان عربی

(پ) مباحث یا سو فصل‌ها:

۱. آشنایی با تاریخچه مطالعات نشه شناختی و معناشناسی جدید

۲. بررسی سابقه مباحث معناشناسی در علوم عربی

۳. تعریف نشه و معنا و نوع رابطه میان آنها؛ و تعریف نشه شناسی و معناشناسی و نوع رابطه میان آنها

۴. معرفی انواع نظام‌های نشه‌ای و معنا‌ای

۵. مطالعه عوامل دخیل در تولید نشه و معنا و تبیین نظام ارزشی نشه‌ها

۶. توصیف و تحلیل واحدهای معنا (تکواز، واژه، جمله، متن)

۷. توصیف و تحلیل تطورات دلایل (تضییق، توسعی، انحطاط، ارتقا، تغییر کاربرد)

۸. توصیف و تحلیل روابط معنا (تضاد و ترادف و تناسب و تضمن و ...)

۹. توصیف و تحلیل انواع دلالت و معنا (لغوی و کاربردی، مرکزی و پیرامونی، عاطفی)

۱۰. تحلیل نشه شناختی و معناشناسی زبان و کلام و متن و گفتگمان

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. عکاشة (۲۰۰۵م). التحلیل اللغوی فی ضوء علم الدلالة . القاهرة: دار النشر.

۲. صفوی، کک (۱۳۹۷). درآمدی بر معناشناسی. تهران: انتشارات سوره مهر.

۳. شعیری، ح.ر (۱۳۹۶). مبانی معناشناسی نوین. تهران: سمت.

۴. مزبان، ع.ح (۱۳۹۴). درآمدی بر معناشناسی در زبان عربی. ترجمه: فرشید ترکاشوند. تهران: سمت.

۵. یونس، ع. م (۲۰۰۷). المعنی و ظلال المعنی. بیروت: دار المدار الإسلامی.

واژه‌شناسی و فرهنگ‌نگاری		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Terminology and Lexicography	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
■ نظری ☐ پایه		ندارد	دروس هم‌نیاز:
□ عملی ☐ تخصصی		ندارد	حل تمرین:
□ نظری-عملی ☐ اختیاری		۲	تعداد واحد:
□ رساله / پایان‌نامه		۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با اصول واژه‌شناسی
- آشنایی با اصول و روش‌های فرهنگ‌نگاری

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با تاریخچه فرهنگ‌نگاری در زبان عربی
۲. آشنایی با روش‌هایی فرهنگ‌نگاری
۳. آشنایی با انواع فرهنگ‌نامه‌ها
۴. آشنایی با مسائل و مطالعات جدید در واژه‌شناسی و فرهنگ‌نگاری

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف فن فرهنگ‌نگاری
۲. مطالعه پیشینه فرهنگ‌نگاری در زبان عربی
۳. بررسی مطالعات و مسائل جدید در حوزه فرهنگ‌نگاری
۴. بررسی تفاوت Words, Vocabulary, Terminology, Glossary, Etymology, Lexicography
۵. تحلیل روش‌ها و رویکردهای فرهنگ‌نگاری
۶. مطالعه انواع فرهنگ‌واژگان (یک زبانه، دو زبانه، سه زبانه) و روش تنظیم آنها
۷. تبیین تفاوت فرهنگ‌های عمومی با فرهنگ‌های تخصصی
۸. آشنایی با انواع فرهنگ در حوزه زبان عربی و زبان فارسی
۹. شیوه‌های فرهنگ‌نگاری (گردآوری و ساماندهی)
۱۰. مطالعه انتقادی فرهنگ‌های موجود

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۳۰ در صد آزمون پایان نیمسال: ۷۰ درصد

(ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. أبوالفرج، م. أ. (۱۹۶۶م). المعاجم اللغوية في ضوء دراسات علم اللغة الحديث. القاهرة: دار النهضة العربية.
۲. القاسم، ع (۲۰۰۸م). علم اللغة وصناعة المعجم. الجزائر: جامعة المرباح.
۳. بن دخان، س (۲۰۱۶م). المعجم العربي بين النشأة والتطور. الجزائر: دار الطبع.
۴. نصار، ح. (۲۰۰۹م). المعجم العربي نشأته وتطوره. القاهرة: دار الطبااعة.
۵. سامعى، ح (۱۳۹۸). اصول فرهنگ‌نویسی. تهران: کتاب بهار.

گارشناستی ارشد آموزش زبان عربی / ۳۱

آموزش زبان عربی در ایران		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
■ نظری	□ پایه	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
□ عملی	□ تخصصی	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
■ اختیاری	□ نظری-عملی	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه		۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با تاریخچه آموزش زبان عربی در ایران
- مطالعه انتقادی تاریخ تحولات و وضع موجود آموزش عربی در ایران

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با دوره‌های تاریخی آموزش عربی در ایران
۲. آشنایی با تحولات آموزش عربی در ایران
۳. آشنایی با مرکز آموزش زبان عربی در ایران (مدارس، حوزه‌ها، دانشگاه‌ها، کانون‌های زبان، شبکه‌های مجازی)
۴. آشنایی با روش‌ها، برنامه‌ها، اهداف، متون و سطوح آموزش عربی در ایران

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مطالعه تاریخچه آموزش عربی در ایران
۲. محتواها و متون قدیمی آموزش عربی در ایران
۳. محتواها و متون جدید آموزش عربی در ایران
۴. روش‌های آموزش زبان عربی در ایران (در گذشته و حال)
۵. اهداف آموزش زبان عربی در ایران
۶. مرکز آموزش زبان عربی در ایران (مدارس، حوزه، دانشگاه، کانون زبان، شبکه مجازی)
۷. ارزیابی وضع تاریخی و کنونی آموزش عربی در ایران بر اساس معیارهای استاندارد
۸. بررسی مشکلات و مسائل آموزش عربی در ایران

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ درصد و آزمون پایان نیم‌سال ۷۰ درصد

(ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. تویسرکانی، ق (۱۳۵۰). تاریخی از زبان تازی در میان ایرانیان پس از اسلام. تهران: دانشگاه تهران.
۲. آذرنوش، آ (۱۳۹۹). آموزش زبان عربی. تهران: مرکز نشر دانشگاه.
۳. ابن قتبه الدینوری، ع (۱۹۸۸). أدب الکاتب. بیروت: دارالکتب العلمیه.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۳۲

جامعه‌شناسی زبان		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Sociolinguistics	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
■ نظری ☒ پایه		ندارد	دروس هم‌نیاز:
□ عملی ☐ تخصصی		ندارد	حل تمرین:
□ نظری-عملی ☒ اختیاری		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- شناخت و تحلیل مسائل جامعه‌شناسی مربوط به زبان
- شناخت و تحلیل مسائل جامعه‌شناسی مربوط به فرآگیری زبان

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با تاریخچه مطالعات جامعه‌شناسی قدیم و جدید در حوزه زبان و فرآگیری و کاربرد آن
۲. آشنایی با نظریه‌های جامعه‌شناسی در حوزه زبان و فرآگیری و کاربرد آن
۳. آشنایی با مسائل جامعه‌شناسی در حوزه زبان و فرآگیری و کاربرد آن
۴. شناخت و تحلیل روابط (تأثیرات و تأثیرات) میان جامعه و زبان

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تاریخچه مطالعات جامعه‌شناسی جدید در حوزه زبان و فرآگیری آن
۲. سابقه مطالعات جامعه‌شناسی قدیم در علوم عربی
۳. شناختی و تحلیل عوامل جامعه‌شناسی مؤثر در زبان و فرآگیری و کاربرد آن (جنسیت، سن، طبقه اجتماعی، سطح تحصیل و فرهنگ)
۴. تحلیل نظریه‌های مطرح در حوزه جامعه‌شناسی زبان
۵. تحلیل مسائل جامعه‌شناسی مربوط به دوزبانگی و چندزبانگی
۶. بررسی عوامل اجتماعی شکل‌گیری لهجهات زبان
۷. تحلیل مسائل جامعه‌شناسی مربوط به چرخش زبانی
۸. تحلیل تأثیرات زبان بر جامعه و افراد آن

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۲۰ درصد آزمون پایان نیمسال ۷۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. پراید، ج. ب (۱۳۷۳). جامعه‌شناسی یادگیری و تدریس زبان. ترجمه: میرحسینی، سید اکبر. تهران: امیر کبیر.
۲. بوفرة، ع. ک (۲۰۱۵م). علم اللغة الاجتماعی. المغرب: جامعة محمد الأول.
۳. نهر، ه (۲۰۱۱م). اللسانیات الاجتماعیة عند العرب. الأردن: دار الأمل للنشر والتوزیع.
۴. هدسون (۱۹۹۰م). علم اللغة الاجتماعی، الترجمة: محمود عباد. ط. ۲. القاهرة: عالم الكتاب.
۵. جهانگیری، ن (۱۳۷۸ش). زبان بازتاب زمان، فرهنگ و اندیشه. تهران: آگاه.

روان‌شناسی زبان		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Psycholinguistic	نحوه	دروس پیش‌نیاز:
نظری ■ پایه □	ندارد	دروس هم‌نیاز:	حل تمرین:
عملی □ تخصصی	ندارد	تعداد واحد:	تعداد ساعت:
	ندارد	۲	۳۲
نظری - عملی ■ اختیاری			
رساله / پایان‌نامه □			

هدف کلی:

- تحلیل مسائل روان‌شناسی زبان
- تحلیل مسائل روان‌شناسی فراگیری زبان

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با تاریخچه مطالعات روان‌شناسی جدید و قدیم درباره زبان و فراگیری آن
۲. آشنایی با مسائل روان‌شناسی مربوط به زبان و فراگیری و کاربرد آن
۳. آشنایی با مسائل روان‌شناسی مربوط به دوزبانگی، چندزبانگی و زبان اشاره
۴. آشنایی با مسائل روان‌شناسی مربوط به مشکلات و اختلالات زبان و فراگیری و کاربرد آن

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تاریخچه مطالعات روان‌شناسی در زبان و فراگیری آن
۲. سابقه مطالعات روان‌شناسی درباره زبان و فراگیری آن در علوم عربی
۳. تحلیل مسائل روان‌شناسی مربوط به رابطه زبان با فکر و حافظه و هوش و مغز
۴. تحلیل مسائل روان‌شناسی مربوط به فهم زبان (شیدن و خواندن)
۵. تحلیل مسائل روان‌شناسی مربوط به تولید زبان (گفتن و نوشتן)
۶. تحلیل مسائل روان‌شناسی مربوط به کاربرد زبان
۷. تحلیل مسائل روان‌شناسی مربوط به فراگیری زبان (زبان مادری، زبان دوم و زبان خارجی)
۸. تحلیل مسائل روان‌شناسی مربوط به مشکلات و اختلالات زبان و فراگیری آن
۹. تحلیل مسائل روان‌شناسی مربوط به دوزبانگی و چندزبانگی، به ویژه در فراگیری زبان مادری و زبان دوم
۱۰. تحلیل مسائل روان‌شناسی مربوط به زبان اشاره (کاربرد و فراگیری و پیچیدگی آن، مسائل و مشکلات زبانی و روانی و اجتماعی آن)

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال آزمون پایان نیم‌سال ۲۰ درصد

(ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. استبرگ، د (۱۳۸۱ش). درآمدی بر روان‌شناسی زبان: ترجمه ارسلان گلفام، تهران: سمت.
۲. عطیه، ن. م (۱۹۸۲م). علم النفس اللغوي. القاهرة: مكتبة الانجلو المصرية.
۳. حنفى، ب. ع (۱۹۸۰م). محاضرات فى علم النفس اللغوى. الجزائر: الشركه الوطنية.
۴. بلیاف، ب. و (۱۹۶۳م). روان‌شناسی آموزش زبان خارجی. ترجمه: امیر فرهمند پور. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۵. الحمدانی (۲۰۰۷م). علم نفس اللغة من منظور معرفي. ط ۲. عمان: دار الميسرة.

سنجش و ارزیابی ۲		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Assessement 2	سنجش و ارزیابی ۱	سنجش و ارزیابی ۱
■ نظری ☐ پایه		ندارد	ندارد
□ عملی ☐ تخصصی		ندارد	ندارد
■ اختیاری ☐ نظری-عملی		۲	تعداد واحد:
□ رساله / پایان نامه		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تكميلي نياز است؟: سفر علمي آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: گذراندن دوره کارورزی در یک مرکز آموزشی

هدف کلی:

- آشنایی با شیوه‌های سنجش مهارت‌های زبانی
- کسب مهارت عملی در طراحی سؤال و شیوه‌های متفاوت سنجش مهارت‌های زبانی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با ارزیابی مهارت شنیداری
۲. آشنایی با ارزیابی مهارت گفتاری
۳. آشنایی با ارزیابی مهارت نوشتاری
۴. آشنایی با ارزیابی مهارت خوانداری

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. آشنایی با متدهای ارزیابی زبان
۲. بررسی شیوه‌های مختلف طرح سؤال در مهارت زبانی
۳. مهارت عملی در سنجش مهارت‌های زبانی
۴. شیوه سنجش دانش واژگانی
۵. طراحی تست برای سنجش توانایی نحوی و ساختاری
۶. جالش‌ها و گرایش‌های جدید در سنجش توانایی‌های زبانی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون پایان نیمسال ۵۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۵۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. هاریسون، ا (۱۳۷۳). کتاب راهنمای ارزشیابی زبان: ترجمه اسماعیل فقیهی. تهران: دانشگاه الزهراء.
۲. داگلاس، ب (۱۳۸۹). ارزشیابی زبان: مترجم علیرضا فرج بخش. تهران: رهنما.
۳. صادقی، ا (۱۳۶۸). آموزش و سنجش گرامر زبان انگلیسی. تهران: فاطمی.

4. Weigle, S (2002). Assessing writing. Cambridge University. London: Cambridge University Press.
5. Pumfrey, P (1985). Reading: tests and assessment technique. Hodder and Stoughton. London : Hodder and Stoughton for the United Kingdom Reading Association.

کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی / ۳۵

فقه اللغة العربية		عنوان درس به فارسی:	
عنوان درس به انگلیسی:		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Arabic Philology	نحوه زبان	دروس پیش نیاز:
■ نظری ☒ پایه	زبانشناسی	دارد	دروس هم نیاز:
□ عملی ☐ تخصصی	نداشت	دارد	حل تمرین:
□ نظری-عملی ☒ اختیاری	نداشت	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- تحلیل مباحث و مسائل فقه اللغة عربی
- آشنایی با فقه اللغة تطبیقی میان زبان عربی و زبان فارسی

اهداف ویژه:

۱. بازخوانی تاریخچه مطالعات زبان در فقه اللغة عربی
۲. آشنایی با مکاتب و نظریه های مختلف در فقه اللغة عربی
۳. آشنایی با کار کردها و فوائد فقه اللغة برای آموزش عربی
۴. مطالعه تطبیقی زبان عربی و زبان فارسی از منظر فقه اللغة

(پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. تعریف زبان شناسی و فقه اللغة و بیان تفاوت آنها
۲. مطالعه تاریخ پیدایش زبان عربی و تحولات آن
۳. تحلیل رده بندی های مختلف زبانی و تبیین رده زبان عربی
۴. مکاتب زبانی کلاسیک در لغت و صرف و نحو و بلاغت عربی
۵. توصیف و تحلیل لهجات قدیم و جدید زبان عربی و تبیین ویژگی های گونه عربی بصیر در دوره معاصر
۶. توصیف نظام های مختلف زبان عربی (لغت و صرف و نحو و معنا و استعمال) و مسائل مطرح در آنها (اشتقاق، اعراب و تطورات و روابط معنایی و ...)
۷. بررسی رابطه زبان عربی با دیگر زبان ها در طول تاریخ و دوره معاصر به ویژه با زبان فارسی
۸. روش تحقیق مناسب برای مطالعات فقه اللغة عربی
۹. تحلیل کار کردها و فوائد فقه اللغة برای آموزش زبان عربی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ادائه: ندارد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. المارک. م (۱۹۸۱م). فقه اللغة و خصائص العربية. بيروت: دار الفكر.

۲. صالح. ص (۱۹۶۰م). دراسات في فقه اللغة. ط ۱۲. بيروت: دار العلم للملائين.

۳. السامرائي. إ (۱۹۷۰م). فقه اللغة المقارن. بيروت: دار العلم.

۴. بکر. ی (۱۹۶۹م). دراسات في فقه اللغة العربية. بيروت: مكتبة لبنان.

۵. عبدالتواب. ر (۱۹۹۹م). فصول في فقه العربية. القاهرة: مكتبة الخانجي.

عنوان درس به فارسی:	مقاله‌نویسی	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	روش تحقیق و مأخذشناسی در آموزش زبان عربی	نظری ☐ پایه ☒
دروس هم‌نیاز:	ندارد	عملی ☐ تخصصی ☒
حل تمرین:	ندارد	
تعداد واحد:	۲	نظری-عملی ☒ اختیاری ☐
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان‌نامه ☐

هدف کلی:

- کسب دانش و مهارت مقاله‌نویسی در حوزه آموزش زبان عربی
- آشنایی با معیارهای ارزیابی مقالات علمی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مقاله علمی، ویژگی‌ها و انواع آن
۲. آشنایی با سطوح چهار گانه مقاله (شکل، ساختار، محتوا، سطح علمی)

۳. آشنایی با مراحل نوشتمن مقاله

۴. آشنایی با معیارهای ارزیابی مقاله

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف مقاله و ویژگی‌های آن

۲. تحلیل انواع مقاله (مروری، ترویجی، پژوهشی و ASI و ISC)

۳. تبیین مسائل شکلی مقاله (نوع و سایز قلم، تعداد کلمات، تنظیم صفحه و ...)

۴. تحلیل اجزا و ساختار مقاله (عنوان، چکیده، کلیدوازگان، مقدمه (انگلیزه، زمینه، اهمیت، ضرورت، هدف، سؤال و فرضیه، پیشینه)، روش‌شناسی، ادبیات نظری، ارائه داده‌ها، تحلیل نتائج، فهرست منابع)

۵. تبیین ویژگی‌های علمی مقاله (مستند، واقعی و عینی، تکرارپذیری، اصالت)

۶. تبیین ویژگی‌های محتوایی مقاله (بندهنوسی، انسجام و ارتباط، روانی و یکدستی)

۷. تبیین معیارهای ارزیابی مقاله در سطوح شکلی و ساختاری و علمی و محتوایی

۸. تبیین مراحل نوشتمن مقاله (پیش مطالعه، انتخاب موضوع، تهیه طرح، مطالعه عمیق و گستره، نوشتمن گزارش اولیه، بازبینی و ویرایش، نوشتمن گزارش نهایی)

۹. نوشتمن مقاله توسط دانشجو با راهنمایی استاد درس و ارائه آن در کلاس برای ارزیابی

۱۰. آشنایی با مراحل بررسی مقاله در مجلات علمی

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال ۵۰ درصد

(ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. زوین، ع (۱۹۸۶م). منهج البحث اللغوي بين التراث وعلم اللغة الحديث. بغداد: دار الشؤون الثقافية العامة.

۲. حسان، ت (۱۹۸۶م). مناهج البحث في اللغة. بيروت: دار الثقافة.

۳. لوشن، ن. م (۲۰۰۸م). مباحث في علم اللغة ومناهج البحث اللغوي.. المكتبة الجاهلي الحديث.

۴. أحمد، ح. ع. م (۲۰۱۴م). مهارات البحث العلمي على الإنترنэт. المملكة العربية السعودية: جامعة الملك خالد.

۵. نابي، ن (۲۰۱۱م). مناهج البحث اللغوي عند العرب في ضوء النظريات اللسانية. الجمهورية الجزائرية: جامعة مولود عمرى.

آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
■ نظری	□ پایه	ندارد	دروس پیش‌نیاز:
□ عملی	□ تخصصی	ندارد	دروس هم‌نیاز:
		ندارد	حل تمرین:
■ نظری-عملی	■ اختیاری	۲	تعداد واحد:
	□ رساله / پایان‌نامه	۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با رویکرد آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه
- آشنایی با اصول تهیه محتوا آموزشی برای تدریس عربی با اهداف ویژه

اهداف ویژه:

۱. بررسی ویژگی‌های اصول تدریس زبان با اهداف ویژه و شرح اهداف مختلف در یادگیری و یاددهی زبان
۲. آشنایی با روش‌های آموزش زبان مناسب با رویکرد اهداف ویژه (محتوای محور، واژگانی و تکلیف‌محور)
۳. آشنایی با انواع برنامه درسی و تحلیل آنها با رویکرد اهداف ویژه
۴. شیوه‌های تولید محتوا درسی مناسب برای آموزش زبان با اهداف ویژه

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف و توصیف آموزش عربی با رویکرد اهداف ویژه
۲. توصیف انواع اهداف ویژه و ویژگی هر کدام از آنها (آکادمیک: عربی ویژه رشته حقوق، آموزش دستور زبان عربی و ...، شغلی: عربی برای پزشکی، گردشگری و ...، بازرگانی: عربی برای صادرات صنایع دستی و ...)
۳. آشنایی با انواع دوره‌های درسی و برنامه درسی و طراحی آن با رویکرد اهداف ویژه
۴. تحلیل روش محتوای محور و تناسب آن با رویکرد اهداف ویژه
۵. تحلیل رویکرد واژگانی و تناسب آن با رویکرد اهداف ویژه
۶. تحلیل روش تکلیف‌محور و تناسب آن با رویکرد اهداف ویژه
۷. اصول تهیه محتوا آموزشی برای تدریس عربی با رویکرد اهداف ویژه
۸. تهیه و تدریس محتوا آموزشی برای تدریس عربی با هدف ویژه توسط دانشجو

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: آموزش تعاملی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

ج) ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. رشدی، أ. ط (۲۰۰۳م). تعلم اللغة العربية لأغراض خاصة مفاهيمه، أنسسه ومنهجياته. معهد الخرطوم الدولي للغة العربية.
۲. الحقاني، أ. ع (۲۰۱۸م). تعلم اللغة العربية لأغراض خاصة تجارب و تقويم. الرياض: دار وجوده.
۳. الفوزان، ع. إ (۲۰۰۷م). إعداد مواد تعلم اللغة العربية لغير الناطقين بها. د. م.
۴. الزند، و (۲۰۰۴م)، التصاميم التعليمية، أكاديمية التربية الخاصة. الرياض.
۵. بشترکمن، هـ (۱۳۹۵). ایده‌ها و گزینه‌های انگلیسی با اهداف ویژه. ترجمه: مقصومه استاجی و زهرا محبی. تهران: نویسه پارسی.

تئیه محتوا آموزشی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Educationnal Content Development	عنوان درس به انگلیسی:
■ نظری ☒ پایه	نظریه های آموزش زبان و تدریس مهارتها (۱ و ۲)	دروس پیش نیاز:
□ عملی ☐ تخصصی	آموزش زبان عربی برای اهداف ویژه	دروس هم نیاز:
		حل تمرین:
□ نظری-عملی ☒ اختیاری		تعداد واحد:
□ رساله / پایان نامه		تعداد ساعت:

هدف کلی:

- بررسی مبانی نظری و رویکردهای برنامه و طرح درسی
- کسب دانش و مهارت در تئیه، گزینش و ارزیابی محتوا آموزشی

اهداف ویژه:

۱. بررسی ریخت، ساخت، کارکرد و کاربرد برنامه و طرح درسی
۲. بررسی معیارهای تئیه، گزینش و ارزیابی محتوا آموزشی
۳. بررسی راهها و شگردهای تعديل و مناسب سازی محتوا آموزشی مدون و آماده
۴. تئیه، گزینش و ارزیابی عملی محتوا آموزشی

(پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. بررسی تعریف، تاریخچه، مبانی نظری و فلسفه برنامه درسی (ریخت، ساخت، کارکرد، کاربرد و عناصر)
۲. بررسی رویکردهای برنامه درسی (تربیتی، رفتاری، موضوعی، اجتماعی، رشد گرا، فرایند شناختی، انسانگرایانه، فرافردی و فرآگیر)
۳. بررسی انواع طرح درسی (ساختاری، ارتباطی، تکلیف محور، محتوای محور)
۴. بررسی معیارهای تئیه محتوا آموزشی (معیارهای روانشناختی، فرهنگی، تربیتی و زبانی)
۵. بررسی با معیارهای گزینش محتوا آموزشی (معیارهای روانشناختی، فرهنگی، تربیتی و زبانی)
۶. بررسی با معیارهای ارزیابی محتوا آموزشی (معیارهای روانشناختی، فرهنگی، تربیتی و زبانی)
۷. بررسی امکان و تکنیک های تعديل و مناسب سازی محتوا آموزشی مدون مثل کتاب درسی
۸. بررسی شیوه های کاربست فناوری در تئیه، ساماندهی و مناسب سازی محتوا آموزشی
۹. تئیه، گزینش و ارزیابی عملی محتوا آموزشی توسط دانشجو

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری مناسب با محتوا و هدف: تعاملی

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ندارد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. طعيمه، ر.أ (1985). دليل عمل فى إعداد المواد التعليمية لبرامج تعليم العربية. مكة المكرمة: معهد اللغة العربية بجامعة أم القرى.
۲. الخوالدة، م.م (2007). أسس بناء المناهج التربوية وتصميم الكتاب التعليمي، ط.2. الأردن: دار المسيرة للنشر والتوزيع والطباعة.
۳. شوق، م.أ (1995). أساسيات المنهج الدراسي و مهماته. الرياض: دار عالم الكتب للطباعة والنشر والتوزيع.
۴. عبد الموجود، م.ع والآخرون (د.ت). أساسيات المنهج وتنظيمات. القاهرة: دار الثقافة للطباعة والنشر.
۵. رضوان، أ (1962). الكتاب المدرسي: فلسفة، تقويمه، استخدامه. القاهرة: مكتبة الأنجلو المصرية.

